



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobkyně: **M. P.**, narozena X
státní příslušnice Ruské federace
bytem X

proti
žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2176/2, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. CPR-53015-4/ČJ-2024-930310-V240 ze dne 10. 2. 2025

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 10. 2. 2025, č. j. CPR-53015-4/ČJ-2024-930310-V240, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 19. 9. 2024 Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, (dále jen „krajské ředitelství“) podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) uložila žalobkyni povinnost

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále jen „území členských a smluvních států“) do třiceti dnů od právní moci rozhodnutí. Odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalovaná zamítla žalobou napadeným rozhodnutím.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně namítala, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí nedostatečně vypořádala s odvolací námitkou stran zásady nenavrácení s ohledem na hrozící nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně zpochybnila odkaz žalované na neoficiální zdroje a rovněž uvedla, že od ní nelze očekávat, že správním orgánům předloží výpis ze seznamů osob vedených v zájmu místních státních orgánů či obdobný doklad. Žalobkyně podotkla, že má obavy z dalšího pronásledování její rodiny, které započalo v době její přítomnosti na území Ruska. Na podporu svých tvrzení stran zásady *non-refoulement* a možné účasti na mezinárodních válečných zločinech v rámci výkonu vojenské služby (branné povinnosti) žalobkyně poukázala na rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 65/2017-50 a č. j. 2 Azs 26/2024-35. Žalovaná se podle žalobkyně dostatečně nevyjádřila ke skutečnosti, zda žalobkyni a zejména jejímu téměř sedmnáctiletému synovi hrozí případné riziko s ohledem na hrozící trestní stíhání z důvodu odepření výkonu vojenské služby během konfliktu. Podle žalobkyně bylo nutné posoudit rozsah mobilizace ruských občanů. Na podporu svého tvrzení poukázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2024, č. j. 4 Az 8/2024-31.
3. Žalobkyně podotkla, že dne 2. 10. 2024 došlo k novelizaci ruského Federálního zákona ze dne 28. 3. 1998 o vojenské povinnosti a vojenské službě, která je pro syna žalobkyně zásadní. Případný odvod syna žalobkyně by pro něj představoval vážné ohrožení jeho osobní bezpečnosti a svobody, čímž se měla žalovaná zabývat. Žalovaná se měla rovněž zabývat tím, zda v případě návratu žalobkyně do Ruska jí hrozí nebezpečí vážné újmy z důvodu dalšího pobytu její rodiny na území jiného státu. Dále žalobkyně poukázala na nesouhlas svůj i jejího syna s Ruskou vojenskou agresí na Ukrajině. K tomu odkázala na záznam rozhovoru jí a jejího syna jakožto účastníka demonstrace a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2024, č. j. 4 Az 8/2024-31.
4. Podle žalobkyně nemůže mít skutečnost, že jí bylo původně vydáno litevské krátkodobé vízum, které měla primárně využívat k pobytu v Litvě, vliv na posouzení vykonatelnosti rozhodnutí o povinnosti opustit území.
5. Žalobkyně podotkla, že spory jejího syna s učiteli a bývalými spolužáky v Rusku nebyly osobní povahy, ale počínající perzekucí pro politický názor. Proto nemohlo obstát odůvodnění žalované, že syn žalobkyně již v Česku ukončil základní školní docházku a do stejné školy v Rusku by se nevrátil.
6. Žalovaná podle žalobkyně nepřímou potvrdila existenci reálného rizika pro žalobkyni a jejího syna v zemi původu tím, že poukázala na situaci manžela žalobkyně (strana 6), který trvale pobývá v Rusku, avšak při překračování vnější hranice Ruska odkládá svůj mobilní telefon pro případ důkladnější kontroly. Podle žalobkyně lze uvedený výrok chápat jako doporučení pro ni a jejího syna. Uvedené odůvodnění činí napadené rozhodnutí vnitřně rozporným, neboť je v rozporu s odůvodněním, že žalobkyni nic nebrání v návratu do země původu.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

7. Žalobkyně nesouhlasila s tvrzením žalované, že pokud nepodala žádost o mezinárodní ochranu, nemohla jí být poskytnuta ochrana před režimem v Rusku. Na podporu svého tvrzení žalobkyně poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2024, č. j. 2 Azs 26/2024-35. Podle něj se § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců týká cizinců, jejichž vycestování by mohlo znamenat zásah do jeho práv zaručených čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobkyně konstatovala, že nelze těchto práv nešetřit s poukazem na to, že se cizinec může domoci ochrany v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Rovněž nelze odvodit, že pokud cizinec nepodal žádost o udělení mezinárodní ochrany, jakmile měl příležitost z hlediska zeměpisného a časového, neexistuje důvod znemožňující vycestování.

Vyjádření žalované k žalobě

8. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a rozhodnutí krajského ředitelství. Žalovaná podotkla, že se v napadeném rozhodnutí přezkoumatelně vypořádala s otázkou přiměřenosti dopadu rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území členských a smluvních států do soukromého a rodinného života žalobkyně a s otázkou možnosti jejího vycestování. Podle žalované nedošlo ve správním řízení k žádnému porušení právních předpisů. Žalovaná proto navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Posouzení věci soudem

9. Žaloba je důvodná.
10. Nejprve se soud zabýval námitkou nedostatečného vypořádání odvolací námitky stran zásady nenavrácení (*non-refoulement*) s ohledem na hrozící nebezpečí v zemi původu podle § 179 zákona o pobytu cizinců.
11. Z § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vyplývá, že vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.
12. Podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 2 až 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
13. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 5. 2024, č. j. 2 Azs 316/2023-47, uvedl: „Rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států podle § 50a odst. 2 zákona o pobytu cizinců představuje implementaci návratové směrnice. Konkrétně se jedná o rozhodnutí o navrácení ve smyslu čl. 3 odst. 4 této směrnice, jenž pod tento pojem řadí správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se rozhoduje nebo prohlašuje, že pobyt státního příslušníka třetí země je neoprávněný, a kterým se ukládá nebo prohlašuje povinnost návratu. Navrácením se podle čl. 3 odst. 3 návratové směrnice rozumí proces navrácení státního příslušníka třetí země, jako dobrovolné splnění povinnosti návratu nebo jako nucený návrat, a) do země jeho původu, nebo b) do země tranzitu v souladu s dohodami o zpětném přebírání osob či jinými ujednáními uzavřenými na úrovni Společenství nebo dvoustranně, nebo c) do jiné třetí země, do níž se dotčený státní příslušník třetí země dobrovolně rozhodne vrátit a jež ho přijme. (...) obsahem povinnosti ukládané podle § 50a odst. 2 zákona o pobytu cizinců je povinnost vycestovat z území členských států. Cizinec není povinen splnit tuto povinnost vycestováním do konkrétní země (a nikam

jinam). Tato rovina se odráží ve výroku správního rozhodnutí. Od ní je nicméně třeba odlišovat posouzení, zda jsou splněny hmotněprávní podmínky pro uložení této povinnosti. Jednou z těchto podmínek (...) je i soulad vycestování se zásadou non-refoulement. Pro účely tohoto posouzení je nicméně třeba určit konkrétní zemi, do které má cizinec neoprávněně pobývajících na území České republiky na základě rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států vycestovat. To vyplývá z čl. 3 odst. 3 a 4 návratové směrnice, jak byly vyloženy SDEU a v jejichž světle je třeba vykládat požadavky kladené na odůvodnění rozhodnutí dle § 50a zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelce [žalované] tedy nemůže být pro účely rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států lhotejné, do jaké země se cizinec navrátí. Určení této země (z výčtu uvedeného v čl. 3 odst. 3 návratové směrnice) je totiž podstatnou součástí tohoto rozhodnutí a ve vztahu k této zemi musí správní orgán posoudit, zda neexistují skutečnosti, které by cizinci bránily ve vycestování (v návratu do této země). (...) Ve vztahu k možnosti vycestování do třetí země, upravené v čl. 3 odst. 3 odrážce třetí návratové směrnice, je třeba zdůraznit, že tato možnost přichází do úvahy pouze tehdy, jestliže se cizinec sám rozhodne do konkrétní třetí země vycestovat (vrátit) a jestliže jej tato třetí země přijme. Ke zvažování této možnosti nepostačuje, že by cizinec mohl legálně do takové třetí země vycestovat, (...) neboť klíčová je vůle samotného cizince. (...) Stěžovatelka [žalovaná] ve svém rozhodnutí k obavám žalobce z povolání k vojenské službě uvedla pouze to, že plnění občanské povinnosti v zemi původu neodůvodňuje tolerování jeho neoprávněného pobytu na území České republiky. (...) Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s městským soudem, že i přes určitou obecnost vyjádření žalobce, pokud jde o nebezpečí, které mu brozí v zemi původu, je způsob, jakým k jeho vypořádání přistoupila stěžovatelka [žalovaná], nedostatečný a zcela paušální. Pomíjí totiž, že od povinnosti vykonat vojenskou službu jakožto občanskou povinnost je třeba odlišovat situaci, kdy by se žalobce mohl podílet v souvislosti s válkou na Ukrajině na válečných zločinech a zločinech proti lidskosti a kdy by mohl být vystaven nepřiměřeným sankcím za nenastoupení výkonu služby. Tyto aspekty bylo nezbytné v řízení důkladně posoudit, což stěžovatelka [žalovaná] neučinila. Ostatně tak ani nemohla učinit, neboť k tomu neshromáždila vůbec žádné podklady. S městským soudem lze proto souhlasit, že rozhodnutí stěžovatelky [žalované] je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.“ Podtržení doplnil zdejší soud. S citovanými závěry se zdejší soud ztotožňuje a považuje je za plně použitelné i v nyní řešené věci.

14. Soud i s ohledem na výše uvedené konstatuje, že bylo povinností správních orgánů v řízení o povinnosti opustit území určit konkrétní zemi, do které měla žalobkyně vycestovat. Měly tak učinit nikoli ve výroku rozhodnutí, neboť žalobkyně může nakonec území opustit do jakéhokoli státu podle své vůle, ale v rámci odůvodnění, aby mohly posoudit, zda vycestováním žalobkyně nedojde k porušení zásady nenavrácení. Při určování země pro vycestování byla klíčová vůle žalobkyně. Poté ve vztahu k takto určené zemi měly správní orgány posoudit, zda je vycestování žalobkyně do dané země možné s ohledem na zásadu nenavrácení, přičemž tento svůj závěr měly založit na podkladech týkajících se situace v určené zemi.
15. Zásadou nenavrácení v rámci rozhodnutí o povinnosti opustit území se zabývalo krajské ředitelství na straně 7 svého rozhodnutí, které tvoří s napadeným rozhodnutím jeden celek. Žalovaná se na stranách 4 až 8 napadeného rozhodnutí zabývala odvolacími námitkami (pobyťová historie, seznamy, v nichž jsou vedeny osoby v zájmu ruských místních státních orgánů, účast syna žalobkyně na protiruských demonstracích, manžel žalobkyně a současně otec syna žalobkyně žijící v Rusku nepociťuje kvůli aktivitám manželky a syna příkoří a další). Na straně 8 pak žalovaná dospěla k závěru, že rozhodnutím o povinnosti opustit

území členských a smluvních států nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně ani k porušení zásady nenavrácení (*non-refoulement*).

16. Soud konstatuje, že ze správního spisu nevyplývá (především z výsledků žalobkyně), že by žalobkyně měla v úmyslu vycestovat z území do jiného státu, než je její domovská země – Rusko. Otázky během obou výsledků žalobkyně byly směřovány na Rusko (obavy z případného návratu, rodinné poměry v zemi apod.) a žalobkyně jinou zemi, kam by měla v úmyslu vycestovat, nezmínila. Lze tedy konstatovat, že zemi, vůči níž měla být zásada nenavrácení posuzována, bylo Rusko.
17. Správní orgány tedy konkludentně určily zemi pro vycestování žalobkyně a posuzovaly možnost jejího vycestování právě vůči této zemi. Pro své závěry si však neopatřily žádné podklady o zemi, na jejichž základě by náležitě zhodnotily, zda existují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Na žádné takové podklady správní orgány ve svých rozhodnutích neodkazovaly a ani nejsou součástí správního spisu. Správní orgány toliko bez podkladů o zemi pro vycestování na základě vlastních úvah vyvracely tvrzení žalobkyně. V uvedeném postupu shledal soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí skutkový stav, který nemá oporu ve správním spisu a vyžaduje zásadní doplnění.
18. Soud proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. bez jednání pro vadu řízení zrušil. Současně soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení. V něm bude žalovaná podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. Zejména si opatří podklady k posouzení toho, zda existují důvody znemožňující vycestování do země určené pro vycestování žalobkyně podle § 179 zákona o pobytu cizinců, otázku posoudí a opětovně ve věci rozhodne.
19. Za situace, kdy se žalovaná při posuzování důvodů znemožňujících vycestování neopírala o žádná podložená skutková zjištění o zemi určené pro vycestování, soudu nepřisluší, aby se k této a souvisejícím otázkám blíže vyjadřoval, a předjímal tak dosud nevyslovené závěry správních orgánů. Soud se rovněž nevypořádával s ostatními žalobními body, neboť výsledkem řízení po doplnění podkladů a opětovném posouzení důvodů znemožňujících vycestování může být zcela jiné rozhodnutí.
20. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud uložil procesně neúspěšné žalované povinnost zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení ve výši 3 000 Kč. Tato částka odpovídá zaplacenému soudnímu poplatku za žalobu. Vynaložení dalších důvodných nákladů ze soudního spisu nevyplývá a ani sama žalobkyně náhradu žádných dalších nákladů nepožadovala. Náhradu nákladů řízení spojených s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě soud žalobkyni nepřiznal, neboť s tímto návrhem úspěšná nebyla.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 1. srpna 2025

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.